

ข้อเสนอแนะที่มีประโยชน์สำหรับผู้ที่เป็นเพื่อนอาณาเขตของหมี

โดยธรรมชาติแล้ว หมีสแกนดิเนเวียนสีน้ำตาลจะขี้อายมากกับคน มันได้ขยับเขยื้อนไหว และดมกลิ่นได้ดี ปกติหมีจะไม่อยู่ในบริเวณที่มีคน ถ้าคุณต้องการให้แน่ใจว่า คุณไม่ได้ทำให้หมีตกใจ คุณควรระวังอย่าให้เสียงดังขึ้นเล็กน้อย หรือร้องเพลงในขณะที่คุณอยู่ในป่า นานๆ ครั้งหมีและคนถึงจะเจอกัน ถ้าเกิดเจอกัน จึงควรจะได้เตรียมตัว และรู้ว่าควรต้องทำอะไร

แผ่นพับนี้มีข้อมูลที่มีประโยชน์ ที่คุณควรจะทำตามเพื่อหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าอันไม่พึงประสงค์กับหมี หรือถ้าคุณโดยบังเอิญต้องเผชิญหน้ากับหมี

Tryck: Orsaryck 2007.

ความจริงเกี่ยวกับหมี

ในประเทศสวีเดน มีหมีประมาณ 2,350 – 2,900 ตัว (พ.ศ. 2549) อาศัยกระจายอยู่ในพื้นที่ สองในสามของประเทศ จากตอนเหนือสุดของนอร์แลนด์ (Norrland) ลงมาถึงสเวแลนด์ (Svealand) หมีจะใช้เวลาจำศีลในฤดูหนาว ประมาณครึ่งปี ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนถึงเดือนเมษายน

หมีจะจำศีลในจอมปลวก แต่อาจจะจำศีลในโพรงหิน หรือในถ้ำใต้ดิน หมีจะออกลูกในช่วงระหว่างกลางฤดูหนาว และลูกหมีแรกคลอดจะมีน้ำหนักประมาณ 500 กรัม ปกติหมีตัวเมียจะออกลูกปีละ 2-3 ตัว ส่วนใหญ่ลูกหมีจะอยู่กับแม่ เป็นเวลา 1 1/2 ปี บางตัวอาจจะอยู่กับแม่นานกว่านี้ เมื่อลูกหมีออกจากถ้ำจะมีน้ำหนักประมาณ 2-4 กก. และในปีแรกจะมีน้ำหนักประมาณ 50 กก. หมีตัวเมียที่โตเต็มที่ อาจจะหนักได้ถึง 150 กก. ในขณะที่ตัวผู้จะตัวโตกว่าและอาจจะหนักได้ถึงเกือบ 300 กก. มีขนาดแตกต่างกันได้มาก ในระหว่างจำศีล หมีจะมีน้ำหนักลดลงประมาณ หนึ่งในสามของน้ำหนักตัวทั้งหมด

หมีเป็นสัตว์ที่กินทั้งพืชและสัตว์ และกินอาหารหลากหลายชนิด เหมือนคน มันจะปรับอาหารตามฤดู และกินอาหารที่หาได้ง่าย ในช่วงฤดูใบไม้ผลิ อาหารส่วนใหญ่จะประกอบด้วย มด ชากสัตว์ และหญ้า ในฤดูร้อนจะมี กวาง ลูกวัว และสมุนไพรเพิ่มขึ้นในอาหาร ในต้นฤดูใบไม้ร่วง อาหารส่วนสำคัญจะเป็นพวกลูกเบอร์รี่ ซึ่งมีบลูเบอร์รี่ และ โครเบอร์รี่เป็นส่วนมาก ในช่วงนี้ หมีจะกินลูกเบอร์รี่ประมาณ หนึ่งในสามของน้ำหนักตัวต่อวัน ลูกเบอร์รี่เป็นแหล่งอาหารที่สำคัญที่สุดของหมี และหมีกินลูกเบอร์รี่ ในปริมาณเกือบครึ่งหนึ่งของอาหารที่หมีกินในหนึ่งปี

โดยทั่วไป หมีเป็นสัตว์สันโดษ มันจะอาศัยอยู่ในบริเวณที่คาบเกี่ยวกัน หมีที่โตเต็มที่มักจะพบเฉพาะในช่วงเวลาฤดูผสมพันธุ์ ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ถึงเดือนมิถุนายน ในหนึ่งปี หมีตัวเมียจะอยู่ในบริเวณ ประมาณ 500 ตร.กม. ตัวเมียที่มีลูกอ่อนอยู่ด้วย จะอยู่ ประมาณครึ่งหนึ่งของบริเวณนี้ ในขณะที่ตัวผู้จะเคลื่อน

นที่อยู่ในบริเวณที่กว้างถึงสามเท่า (1,500 ตร.กม.) ในบรรดาประสาททั้งหมดของหมี ประสาทดมกลิ่นจะพัฒนามากที่สุด ตามด้วยการได้ยิน แต่การมองเห็นจะไม่ดี

Photo: Anders Björklund, Orsa

รอยเท้าและเสียงของหมี

รอยเท้าของหมีจะเป็นรอยอุ้งเท้าห้าเล็บ เท้าหน้าสั้นและกว้าง ในขณะที่เท้าหลังมีลักษณะคล้ายกับรอยเท้าของคน เป็นการยากที่จะบอกขนาดของหมีโดยการดูรอยเท้า ถ้าความกว้างของเท้าหน้าน้อยกว่า 7 ซม. จะเป็นลูกหมี เท้าหน้าของหมีตัวเมียอาจมีความกว้างได้ถึง 13.5 ซม. ในขณะที่หมีตัวผู้จะมีความกว้างของเท้าหน้าได้ถึง 17 ซม.

เรามักจะไม่ค่อยได้ยินเสียงหมี เพราะหมีเป็นสัตว์ที่เงียบและขี้อาย อย่างไรก็ตามเราอาจจะได้ยินเสียง เมื่อหมีตัวเมียเล่นกับลูก ตัวเมียจะทำเสียงกระหึ่มเตือนลูกเมื่อมีภัย และพวกมันมักจะปีนขึ้นบนต้นไม้ หมีมักจะแผดเสียงดังเมื่อมันทำทารุณต่อกัน เมื่อมันเจอกับคน หรือเมื่อมันได้รับบาดเจ็บ

ถ้าคุณเผชิญหน้ากับหมี

Photo: Anders Björklund, Orsa

1 เมื่อคุณนั่งอยู่ในรถและมองเห็นหมี...

ให้คั้งนั่งอยู่ในรถ อย่าออกมาจากรถ เพื่อถ้รูปหมี อย่าไปถูบล่าหมีที่หยุดอยู่ข้างถนน แม้ว่ามันจะน่ารัก หมีตัวเมียจะมีสัญชาตญาณในการปกป้อง และไม่ต้องสงสัยเลยว่ามันจะต้องอยู่ใกล้แน่นอน

2 เมื่อคุณทิ้งเศษอาหารหรือขยะ...

ช่วยปกป้องรักษาธรรมชาติสิ่งแวดล้อม โดยการนำขยะและเศษอาหารไปด้วยเมื่อคุณกลับออกไป หมีจะได้กลิ่นไวและมีความจำดีเยี่ยม หมีมักจะกลับมาซึ่งที่มันหาอาหารได้ง่าย ขยะที่อยู่ในถังขยะพลาสติกก็ยังส่งกลิ่นออกมาได้

อย่าลืมห่อหรือเก็บขยะให้ดีจริง เป็นเรื่องสำคัญที่จะรักษาธรรมชาติความซื่อของหมีที่มีต่อคนเอาไว้ และอย่าทำให้หมีสับสนโดยการให้อาหาร ในขณะที่เดียวกันมันก็จะคุ้นเคยกับกลิ่นของคน

3 เมื่อคุณอยู่ในอาณาเขตของหมีในช่วงต้นฤดูร้อน...

ฤดูผสมพันธุ์ของหมี จะอยู่ในช่วงเดือนพฤษภาคมและเดือนมิถุนายน ในช่วงนี้หมีจะเคลื่อนไหวมากที่สุด และมีความคล่องแคล่วว่องไวในช่วงกลางวัน ในช่วงนี้คุณจะมีแนวโน้มที่จะเจอฝูงหมีหมีหนุ่มตัวผู้ที่ออกหากินสามารถที่จะเดินไปได้ไกลในช่วงกลางวัน ลูกหมีที่เพิ่งแยกจากแม่ และท่องเที่ยวไปตามลำพังเป็นครั้งแรก หมีหนุ่มโตเต็มวัยมักจะมีความอยากรู้อยากเห็น และไม่กลัวคน คุณควรทำให้หมีทราบว่าอยู่แถวนี้ โดยการพูดเสียงดัง และออกไปจากบริเวณนั้นอย่างช้าๆ

4 เมื่อคุณออกไปเก็บลูกเบอร์รี่ในป่าในช่วงปลายฤดูร้อน...

ครึ่งหนึ่งของอาหารที่หมีกินในหนึ่งปี ประกอบขึ้นด้วยลูกเบอร์รี่ ส่วนใหญ่คือ บลูเบอร์รี่ ในระหว่างฤดูลูกเบอร์รี่ หมีส่วนใหญ่จะยุ่งอยู่กับการกินลูกเบอร์รี่จำนวนมาก เพื่อนำไปสร้างเป็นไขมันเก็บเอาไว้สำรองก่อนจะจำศีล ผู้ที่เก็บลูกเบอร์รี่ควรระวังว่า โอกาสที่หมีจะอยู่ใกล้ในบริเวณที่มีลูกเบอร์รี่ชุกชุมเป็นไปได้น้อย อย่างไรก็ตาม หมีจะไม่อยู่คิดบริเวณเมื่อมันมาถึงที่มีลูกเบอร์รี่ชุกชุม ส่วนใหญ่หมีจะออกไปจากบริเวณนั้น ก่อนที่คุณจะมาถึง เนื่องจากมันมีประสาทที่ไวเกี่ยวกับการดมกลิ่นและฟังเสียง ถ้าคุณเกิดไปเจอกับหมี คุณควรทำให้หมีทราบว่าอยู่แถวนั้น โดยการพูดเสียงดัง และออกไปจากบริเวณนั้นอย่างช้าๆ อย่างวิ้ง

5 เมื่อคุณพบหมีกำลังกินซากสัตว์อยู่...

Photo: Anders Björklund, Orsa

ก่อนอื่น พยายามอยู่ในความสงบ แสดงให้หมีเห็นว่า คุณ ไม่ได้พยายามที่จะขโมยอาหารของมัน ยืนตัวตรงและทำให้หมีรู้ว่าอยู่ด้วย โดยการพูดอย่างสงบ ออกไปจากบริเวณนั้นอย่างระมัดระวัง โดยใช้ทางเดิมที่คุณเข้ามา อย่างวิ้ง

6 เมื่อคุณพบลูกหมีที่มีความอยากรู้อยากเห็นและเข้ามาหาคุณ...

อย่าหยุดเพื่อถ้รูปหมี หรือพยายามที่จะติดต่อกับมัน อย่าให้อาหารหมีป่าเป็นเด็ดขาด ให้ระลึกไว้ว่าแม่หมีอาจจะอยู่ใกล้ๆ ให้ถอยกลับและออกไปจากบริเวณนั้นทันที ลงความสงบไว้และใช้ทางเดิมที่คุณเข้ามา

7 เมื่อคุณเอาสุนัขออกไปเดินในป่าที่ซึ่งเป็นบริเวณของหมี...

ใช้เชือกจูงสุนัขตลอดเวลา สุนัขที่ไม่มีเชือกจูงจะเสี่ยงกับการเจอกับหมี ถ้าสุนัขไม่ได้รับการฝึกว่า ต้องทำอะไรเมื่อเจอหมี อาจจะตื่นตกใจกลัวได้ง่าย และจะวิ่งกลับมาหาเจ้าของเพื่อให้อุ้มก้น หมีอาจจะรู้สึกว่ เจ้าของสุนัขจะคุกคามมัน ทั้งๆที่สุนัขคือตัวทำให้หมีโกรธ

8 เมื่อคุณพบหมีที่ไม่ถอยกลับและวิ่งหนี แต่กลับเดินเข้ามาหาคุณ...

นั่นคือ การที่คุณอยู่ที่นั่น ทำให้หมีโกรธ คำอธิบายที่น่าเป็นไปได้ อาจจะเนื่องจากเหตุผลหนึ่งหรือมากกว่า ดังต่อไปนี้ มันเป็นหมีตัวเมียที่มีลูกอ่อน มันเป็นหมีที่มีซากสัตว์อยู่ใกล้ หรือตกใจที่คุณปรากฏตัวอย่างกะทันหัน และไม่สามารถที่จะหนีไปที่ปลอดภัยได้ มันอาจจะป็นหมีที่เพิ่งจะตื่นภายในถ้ำ หรือถูกรบกวนภายนอกถ้ำ สุนัขของคุณอาจทำให้หมีโกรธ

หมีที่ถูกเหย้าให้โกรธอาจจะทำร้ายคุณ แต่มักจะเป็นการแกล้งทำ คุณควรจะทำให้หมีรู้ว่าคุณมีเจตนาสันติภาพ พูดอย่างสงบและอย่าทำอาการข่มขู่ ออกไปจากสถานที่นั้นอย่างช้าๆ และอย่างวิ้ง

9 เมื่อหมีไม่พอใจกับการล่าเหยื่อของคุณ และต้องการที่จะทำร้ายคุณ...

ให้พยายามทำสิ่งสุดท้ายเพื่อหันเหความสนใจของหมี โยนของไปข้างหน้าหมี เช่น ถังใส่ลูกเบอร์รี่ หรือมันสายเบ็ดตกปลา ถ้าอันนี้ไม่ได้ผล สิ่งเดียวเท่านั้นที่คุณสามารถทำได้ คือลงนอนบนพื้น แกล้งทำเป็นตาย งอตัวเหมือนทำลูกก่อนอยู่ในครรภ์ หรือนอนคว่ำและเอามือวางไว้ที่คอเพื่อป้องกันศีรษะของคุณ เบ็คแพ็คใช้เป็นเครื่องป้องกันได้ดี โดยการทำอะไรให้น้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้และอยู่นิ่งๆ หมีจะรู้สึกว่าคุณคุกคามมันน้อยลง